

do priemyslu, energetiky a poľnohospodárstva, ktoré sú v konečnom dôsledku pre životné prostredie škodlivé.

Vhodným záverom programu boli diskusie v malých pracovných skupinách, kde sa hovorilo o postupných krokoch pri presadzovaní idey zelenej reformy rozpočtu na úrovni jednotlivých krajín aj na ú-

rovni regiónu strednej a východnej Európy. Počas seminára bol dostatok príležitostí aj na nadviazanie neformálnych kontaktov.

Organizácia bola výborná a účastníci si mohli odniesť domov kópie príspevkov, ktoré odzneli na seminári. Prípadným záujemcom ich autor rád poskytne.

Ján Szöllös

Mimovládne organizácie a parlamenty spoločne pre zdravšie životné prostredie

V roku 1996 bol otvorený spoločný projekt organizácie GLOBE a REC (Regionálneho environmentálneho centra) pod názvom *Otvorené a efektívne parlamenty*, ktorý sa stretol so značným ohlasom v regióne strednej a východnej Európy. Cieľom tohto projektu je uplatniť účinné metódy komunikácie medzi zákonodarcami a verejnosťou. V oblasti životného prostredia môžu totiž mimovládne environmentálne organizácie slúžiť ako tlmočník záujmov verejnosti.

GLOBE (Global Legislators Organization for a Balanced Environment) so sídlom v Bruseli združuje poslancov parlamentov európskych krajín zaoberajúcich sa legislatívou životného prostredia. Koordinátorom GLOBE v SR je člen výboru pre životné prostredie Národnej rady SR Jozef Pokorný a riaditeľ REC v Bratislave, Vladimír Hudek.

Konkrétnou náplňou projektu *Otvorené a efektívne parlamenty* je vydanie brožúry *Mimovládne organizácie a parlamenty spoločne pre zdravšie životné prostredie v strednej a východnej Európe* a usporiadanie tejto konferencie.

Brožúra analyzuje potreby spolupráce medzi poslancami parlamentu a environmentalistami v krajinách strednej a východnej Európy. Ďalej

sa zaoberá problematikou environmentálnej politiky a lobbovaním, súťažou medzi hospodárskymi a inými záujmovými skupinami v politike, budúcnosťou spolupráce mimovládnych organizácií a poslancov, ako aj rovnakými problémami v ostatných európskych krajinách.

Konferencia sa uskutočnila 18. apríla 1997 v budove Národnej rady SR za účasti ministra životného prostredia Jozefa Zlochu a J. Nielsa Langkilda, poslanca Dánskeho parlamentu. Na konferencii sa ďalej zúčastnili poslanci NR SR – členovia výboru pre životné prostredie a ochranu prírody a takmer 50 zástupcov mimovládnych organizácií a jednotlivcov.

Program konferencie bol zameraný na problematiku trvalo udržateľného rozvoja Slovenskej republiky, ako aj na poskytnutie informácií a na výmenu skúseností. Očakávalo sa množstvo podnetných návrhov k jednotlivým bodom programu od poslancov, vládnych predstaviteľov a predstaviteľov tretieho sektora.

Program konferencie:

- Informácia o projekte GLOBE "Otvorené a efektívne parlamenty" (J. Pokorný),

- Skúsenosti poslancov dánskeho parlamentu so spoluprácou s verejnosťou (J. Niels Langkilde),
- Informácia o činnosti a úlohách MŽP SR (J. Zlocha),
- Agenda 21 a jej implementácia v podmienkach SR (P. Toma, MŽP SR),
- Národný environmentálny akčný program (P. Toma, MŽP SR),
- Program odpadového hospodárstva (B. Bezúch, MŽP SR),
- Národná správa o rozvoji osídlenia a bývania v SR (M. Pašková, MŽP SR),
- Diskusia.

Účastníci konštatovali, že spolupráca medzi poslancami, vládou a mimovládnyimi organizáciami je dôležitá a vzájomne výhodná, spája ich spoločné úsilie zlepšiť životné prostredie, ktoré je vystavené veľkému degradačnému tlaku.

Doterajšie skúsenosti z praxe mnohých poslancov a environmentálnych aktivistov potvrdili, že na to, aby si na vyššej úrovni splnili úlohy a dosiahli ciele, potrebujú jeden druhého.

Účastníci podujatia pozitívne hodnotili iniciatívu poslancov Výboru NR SR pre životné prostredie a ochranu prírody a REC v Bratislave zorganizovať takéto stretnutie a podporili ciele projektu GLOBE.

Zároveň konštatovali, že aktivity GLOBE sa doteraz nestretli s dostatočnou podporou a účasťou poslancov iných výborov NR SR.

Účastníci konferencie sa dohodli na nasledujúcich odporúčaniach pre NR SR:

- Zriadiť výkonný sekretariát pre spoluprácu s medzinárodnou organizáciou GLOBE na pôde NR SR, podobne ako v susedných krajinách strednej a východnej Európy a vytvoríť finančné predpoklady na jeho činnosť.

Zároveň sa odporúča, aby NR SR

vytvárala efektívne podmienky na spoluprácu s GLOBE.

- Organizovať stretnutia poslancov NR SR so zástupcami mimovládnych organizácií minimálne dvakrát ročne za účasti poslancov všetkých výborov NR SR, resp. poslancov klubov. Ďalšie stretnutie uskutočniť na jeseň 1997.

- Vypracovať pravidlá systematickej spolupráce a pravidelných kontaktov poslancov s verejnosťou vrátane zástupcov mimovládnych organizácií. Osobitnú pozornosť venovať prístupu k informáciám a poskytovaniu podkladov na prípravu legislatívnych úprav.

- Vytvoriť pracovnú skupinu pri Výbore NR SR pre životné prostredie a ochranu prírody so zameraním na všetky zložky životného prostredia, zloženú z poslancov, zástupcov štátnej správy a samosprávy, mimovládnych organizácií, vzdelávacích a výskumných inštitúcií, podnikateľov a médií, ktorá bude pracovať v období medzi takýmito stretnutiami.

Zároveň sa odporučilo ostatným výborom NR SR zriadiť podobné pracovné skupiny.

- Vzhľadom na prierezový charakter uplatňovania Agendy 21 a vyhodnocovania trvalo udržateľného rozvoja v SR poveriť podpredsedu vlády SR riadením navrhovanej Rady vlády SR pre trvalo udržateľný rozvoj.

- Zabezpečiť menovanie zástupcov a expertov mimovládnych organizácií do navrhovaných okresných a krajských rád pre trvalo udržateľný rozvoj s prihliadnutím na odporúčania pracovnej skupiny GLOBE.

- Zabezpečiť vo verejnoprávnych médiách (Slovenskej televízii, Slovenskom rozhlasu a TASR) priestor na objektívne a komplexné informácie o životnom prostredí, potrebe a možnostiach jeho skvalitnenia a o činnosti mimovládnych organizácií v zmysle príslušných zákonov.

- Vypracovať scenár tzv. nulové

ho variantu s uvedením konkrétnych dôsledkov v jednotlivých oblastiach pre prípad, že sa princípy trvalej udržateľnosti nebudú realizovať bezodkladne. Na vypracovanie tohto scenára prizvať členov pracovnej skupiny vytvorenej pri navrhovanom Výbore SNR pre životné prostredie a ochranu prírody.

- Podporovať aktívnu účasť poslancov pracovnej skupiny GLOBE na podujatiach organizovaných v rámci GLOBE s úmyslom zlepšiť medzinárodnú spoluprácu poslancov aktívnych v oblasti životného prostredia.

Vladimír Hudek, Vladimír Ira

Právo verejnosti na informácie

Právo verejnosti na informácie o životnom prostredí, ale i všeobecne, predstavuje dôležitý nástroj v rukách občanov pre posilnenie ich účasti na riadení a rozhodovaní o verejných otázkach, ktoré sa ich dotýkajú.

Na to, aby sa stal tento nástroj funkčným a použiteľným, musia byť splnené tieto podmienky:

- právo verejnosti na informácie je pevne zakotvené v právnom systéme štátu,
- požadované informácie fyzicky existujú,
- informácie sú voľne dostupné,
- informácie sú ľahko použiteľné,

- občan má záujem získať a použiť informácie.

Všetky tieto podmienky sú rovnako dôležité. Je úlohou štátu, aby zabezpečil prvé tri. Štvrtá podmienka – použiteľnosť informácií – súvisí so spracovaním získaných informácií do zrozumiteľnej a ľahko použiteľnej formy. Piata podmienka je spojená s informovanosťou občana o jeho právach a ochotou venovať sa verejným záležitostiam. Práve posledné dve predstavujú priestor pre pôsobenie mimovládnych organizácií, i keď ich účasť je potrebná a dôležitá aj pri plnení predchádzajúcich podmienok.